

Llengua catalana i literatura

Sèrie 5

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIO A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

—A mitja tarda havíem atacat unes posicions enemigues; havíem estat rebutjats amb moltes baixes i obligats a recular desordenadament. Jo vaig ser un dels qui no varen poder tornar: tenia una ferida de bala en una cama. Vaig poder amagar-me entre unes roques, fora de l'abast del foc enemic. La ferida no era greu, i vaig estroncar l'hemorràgia lligant-me la cama amb el portafusell. Havia d'esperar l'arribada de la nit per intentar, a l'empara de l'obscuritat, el retorn a la meua companyia, no molt allunyada. Estava tranquil. Coneixia perfectament el camí de tornada. La ferida era de **les** que s'anomenen de sort: m'inutilitzaria durant un parell de mesos i obtindria un permís de convalescència, que podria passar a casa, on no havia estat des de feia més d'un any. Em vaig posar a imaginar-me la meua arribada, l'atabalament de les meves germanes quan em veurien ferit, les paraules que **els** adreçaria per tranquil·litzar-les. Sabia com hauria de somriure per tal d'esborrar l'esglai del rostre de la meua mare, com miraria el meu pare quan tornés dels camps, al capvespre... Veia la taula familiar, la llar ennegrida per un segle de fum, els nius buits de les orenetes als ràfecs, el càntir negre del racó... Enmig d'aquestes cabòries, el temps passava ràpidament. La cama se m'havia inflat i em feia mal. Vaig ajeure'm de cara al cel. Estava emboirat, però no plovia perquè el vent bufava de l'est. Els meus companys em devien creure mort. M'havien vist caure... Quan finalment arribà la nit, negra com gola de llop, vaig començar a arrossegat-me. Estava convençut que podria arribar en menys d'una hora. Avançava molt lentament i em coïen les mans, ferides per pedres i gatoes. A causa de l'obscuritat, no reconeixia els llocs per on m'arrossegava, però em deixava guiar pel meu instint d'orientació. Havia de baixar, ho sabia bé, per la dreta del talús fins arribar al barranc i després desviar-me cap a un pas entre dos pujols. Una estranya sensació havia fet presa de mi mentre m'arrossegava voltat de tenebres. No era por, sinó una aguda certesa d'angoixa i soledat. En aquells moments —ja m'esllavissava pel talús— el dolor de la cama, cada vegada més intens, era com un toc d'alarma que congregava totes les forces de la vida, però al mateix temps era una espantosa consciència de la futilitat dels meus esforços, com si hagués desaparegut la gran tanca que separa la vida i la mort. No és ben bé això, però no sé com dir-ho... En arribar al final del talús, vaig descansar una estona. Començava a torturar-me la set. De sobte, vaig topar amb alguna cosa que, de primer, vaig prendre per una roca, i després vaig adonar-me que es tractava del cadàver d'un soldat, i després un altre, i un altre. Ni per un moment, des que havia caigut ferit, no m'havia passat pel cap la idea que altres haguessin pogut caure també. No vaig poder veure llurs cares, perquè era molt fosc. L'obsessió de fugir d'ells, la por de reconèixer algun company, em donà energies per arribar fins al barranc.

Agustí BARTRA. *Crist de 200.000 braços*. Barcelona: Proa, 1974, p. 116-118

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El narrador té una ferida d'arma blanca a la cama.	☐	☐
b) Feia més d'un any que el narrador no havia estat a casa seva.	☐	☐
c) Els companys del narrador l'havien vist caure i devien pensar que era mort.	☐	☐
d) El narrador té por.	☐	☐
e) El narrador va veure les cares dels cadàvers dels soldats.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]
- a) *Retrocedir:*
 - b) *Desestimats, refusats:*
 - c) *Aturar:*
 - d) *Petitesa, insignificança:*
 - e) *Ensurt, sobresalt:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «Em vaig posar a imaginar-me la meva arribada, l'atabalament de les meves germanes quan em veurien ferit, les paraules que **els** adreçaria per tranquil·litzar-les»:
 - b) «La ferida era de **les** que s'anomenen de sort: m'inutilitzaria durant un parell de mesos i obtindria un permís de convalescència»:
- 1.4. Descriviu, en un màxim de cinquanta mots, quins eren els sentiments i les sensacions del soldat ferit. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, esmenteu cinc objectes que tenen valor simbòlic a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, i expliqueu-ne el significat. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) Salvador Valldaura i Teresa Goday es van casar a Santa Maria del Mar.	☐	☐
b) La mort sobtada de l'Eladi despertà la sospita d'un suïcidi.	☐	☐
c) Jesús Masdeu va morir de malaltia.	☐	☐
d) A la Teresa no li agradava l'armari japonès i el va vendre.	☐	☐
e) Armada Valls esdevé cuinera dels Valldaura de molt jove.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) El tema de l'obra <i>Terra baixa</i> és la lluita entre el bé i el mal.	☐	☐
b) En Manelic, després de casar-se, creu que la Marta l'estima.	☐	☐
c) En Manelic retorna sol a la Terra Alta.	☐	☐
d) La Marta accepta que l'obliguin a casar-se amb una persona que no estima.	☐	☐
e) Un cop casada, la Marta no s'adona que l'han enganyada a ella i a en Manelic.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«Veia la taula familiar, la llar ennegrida per un segle de fum, els nius buits de les orenetes als ràfecs, el càntir negre del racó... Enmig d'aquestes cabòries, el temps passava ràpidament. La cama se m'havia inflat i em feia mal. [...] Estava emboirat, però no plovia perquè el vent bufava de l'est. Els meus companys em devien creure mort. M'havien vist caure... [...] em coïen les mans, ferides per pedres i gatoes.»

- 2.2. En el text es relaten les experiències i els pensaments d'un soldat ferit. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, que en continuï la narració, imaginant-vos quins fets li podrien passar fins a arribar al final de la història. [2 punts]

OPCIO B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Les operadores de telecomunicacions de la Xina, el mercat de telefonia més gran del món, ja connecten des del trimestre passat més objectes que persones. L'anomenat *Internet de les coses* és el segment que més impulsarà el creixement de la indústria, passant d'aportar-hi el 0,5 % de la seva facturació total l'any passat al 5 % l'any 2020 i al 20 % cinc anys després, segons Huawei. Si les companyies tenen tanta pressa per evolucionar cap a la cinquena generació (5G) no és per oferir-nos més velocitat de connexió als mòbils, sinó per connectar comptadors d'aigua, gas i electricitat, fanals, cotxes, bústies, contenidors de brossa, bicicletes, rentadores, màquines de *vending*, maletes i mascotes, entre molts altres objectes estàtics o mòbils, inanimats o vius.

Algunes d'aquestes aplicacions tenen molt de sentit, perquè fan possible que les indústries siguin més eficients, productives i segures. A més, l'abaratiment dels sensors i mòduls de connexió també permet incorporar-los en dispositius domèstics, fins al punt que grans marques com Samsung i LG han promès que tots els aparells dels seus catàlegs a final d'aquesta dècada disposaran de connexió a la xarxa. Però també ha afavorit que en els últims anys hagin sortit al mercat andròmines connectades d'allò més pintoresques.

Com que als éssers vius ens cal alimentar-nos per sobreviure, la cuina i el menjador són potser els espais de la casa més proclius a acollir objectes que no sabíem que necessitàvem. Per exemple, la forquilla intel·ligent HapiFork, que vibra quan detecta que endrapem massa ràpid. No és l'únic cobert hipertecnològic: la coberteria Spün identifica què mengem gràcies al reconeixement d'imatge i ho pesa per enregistrar exactament la nostra ingesta nutricional. Un càlcul semblant al que fan les paelles SmartyPan, tot i que els has de dir quins ingredients hi poses. Això sí, pots fer-ho amb ordres de veu. En canvi, la torradora de pa Griffin et permet triar amb el mòbil si vols la llesca més o menys torrada i t'avisava quan la tens a punt. Amb qui sí que pots parlar és amb el saler de sobretaula Smalt (combinació de *smart* i *salt*): el seu fabricant opina que és més fàcil demanar-li que et passi la sal a Alexa, la majordoma digital d'Amazon, que al teu veí de taula.

El proveïment dels aliments que ens posem al plat també es complica. Amazon ofereix botons connectats Dash per a desenes de productes diferents, per demanar-li que ens els reposi tan aviat com vegem que estem a punt de quedar-nos-en sense. La indústria sembla especialment amoïnada per si ens falten ous: Quirky i General Electric tenen una ouera connectada que podem consultar amb el telèfon des del supermercat per saber si n'hem de comprar una dotzena. També ens indica quins són els que vam comprar primer, per evitar que ens caduquin. Samsung és una de les marques de neveres que ha començat a incloure càmeres a la porta de l'aparell que fan automàticament una fotografia de l'interior cada vegada que la tanquem i ens l'envien al telèfon per saber què tenim a casa.

Aquests i altres enginyers ens podrien fer concloure que no tots els dispositius d'una casa mereixen ser connectats i dotats d'intel·ligència, encara que la tecnologia ho permeti.

Adaptació feta a partir del text

d'Albert CUESTA. «Internet de les coses absurdes». *Ara* [en línia] (8 febrer 2018)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La cinquena generació (5G) oferirà més velocitat de connexió als mòbils.	☐	☐
b) A final d'aquesta dècada molts electrodomèstics estaran connectats a Internet.	☐	☐
c) La Internet de les coses és el segment que impulsarà més el creixement de la indústria en els pròxims anys.	☐	☐
d) La cuina i el menjador són els espais de la casa amb menys possibilitats de tenir objectes interconnectats.	☐	☐
e) LG és una de les marques que comença a incloure càmeres a la porta de la nevera.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Mengem amb avidesa:*
 - b) *Inclinat, propens:*
 - c) *Estris inútils:*
 - d) *Preocupada:*
 - e) *Estranyes, estrafolàries:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «El seu fabricant opina que és més fàcil demanar-**li** que et passi la sal a Alexa, la majordoma digital d'Amazon, que al teu veí de taula»:
 - b) «Samsung és una de les marques de neveres que ha començat a incloure càmeres a la porta de l'aparell que fan automàticament una fotografia de l'interior cada vegada que la tanquem i ens l'envien al telèfon per saber què tenim a casa»:
- 1.4. Comenteu, en un màxim de cinquanta mots, la frase següent del text: «Però també ha afavorit que en els últims anys hagin sortit al mercat andròmines connectades d'allò més pintoresques». [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui era la Maria a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Salvador Valldaura oblida de seguida la relació que tingué amb la Bàrbara.	☐	☐
b) En Ramon i la Maria respecten el professor de piano.	☐	☐
c) La Teresa sempre s'adreça de vostè a en Jaume.	☐	☐
d) La Sofia Valldaura s'assembla a la seva mare.	☐	☐
e) El taló que dona la Sofia a en Ramon abans d'acomiar-se'n el farà sortir de la misèria en què viuen ell i la seva família.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En Xeixa canta en el primer acte la cançó <i>A la vora de la mar</i> .	☐	☐
b) La Terra Baixa representa el Pirineu, un lloc sense corrupció.	☐	☐
c) Quan són casats, en Manelic s'adona que la Marta no l'estima.	☐	☐
d) En Sebastià, quan ve el pare de la seva promesa, tanca la Marta dins una cova.	☐	☐
e) La Nuri no vol ajudar la Marta a fugir de la Terra Baixa.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en present per formes de passat. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«Per exemple, la forquilla intel·ligent HapiFork, que vibra quan detecta que endrapem massa ràpid. No és l'únic cobert hipertecnològic: la coberteria Spün identifica què mengem gràcies al reconeixement d'imatge i ho pesa per enregistrar exactament la nostra ingesta nutricional. Un càlcul semblant al que fan les paelles SmartyPan, tot i que els has de dir quins ingredients hi poses.»

- 2.2. En el text es relaciona la Internet de les coses amb la creació d'estrís interconnectats que tenen una utilitat relativa. Escriviu un text formal i ben estructurat de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu els avantatges reals que pot tenir la interconnexió digital dels objectes quotidians a Internet mitjançant exemples. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt.
Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. La coberteria Spün identifica què mengem gràcies al reconeixement d'imatge i ho pesa per enregistrar exactament la nostra ingesta nutricional.

- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada adverbial condicional
- ☐ oració subordinada adverbial de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada substantiva interrogativa de complement o objecte directe

3.1.2. Estava convençut que podria arribar en menys d'una hora.

- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada substantiva de complement de règim (o preposicional)
- ☐ oració subordinada adverbial de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada substantiva interrogativa de complement o objecte directe

3.1.3. L'atabalament de les meves germanes quan em veurien ferit, les paraules que els adreçaria per tranquil·litzar-les.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement predicatiu
- ☐ atribut
- ☐ complement del nom

3.1.4. Ni per un moment, des que havia caigut ferit, no m'havia passat pel cap la idea que altres haguessin pogut caure també.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement predicatiu
- ☐ atribut
- ☐ complement del nom

3.1.5. Vaig ajeure'm de cara al cel.

- ☐ subjecte
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.6. Començava a torturar-me la set.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ subjecte
- ☐ complement predicatiu

3.1.7. Un càlcul semblant al que fan les paelles SmartyPan, tot i que els has de dir quins ingredients hi has posat.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement del nom

3.1.8. No vaig poder veure llurs cares, perquè era molt fosc.

- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva
- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte

3.1.9. L'anomenat *Internet de les coses* és el segment que més impulsarà el creixement de la indústria.

- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ oració subordinada substantiva de complement de l'adjectiu
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

3.1.10. Una estranya sensació havia fet presa de mi mentre m'arrossegava voltat de tenebres.

- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada adverbial concessiva
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** No sé _____ vols dir-me fent aquests gestos; és millor _____ parlis clar. (*que / què*)
- b)** L'he buscat _____ i no el trobo. Estic ben amoïnat _____ el que em dirà quan ho sàpiga. (*per tot / pertot*)
- c)** —Clava-ho; _____, caurà. —D'acord, però no ho faré jo, _____ en Joan. (*sinó / si no*)
- d)** _____ amable que semblava i ara resulta que no ho és _____. (*tan / tant*)
- e)** —Això no m'agrada _____. —És que, realment, no hi ha _____ que t'agradi! (*gens / res*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal simple correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

- a)** La mare vol que vosaltres _____ (*estendre*) la roba a l'estenedor.
- b)** Eh! Vosaltres! No _____ (*jeure*) a l'herba.
- c)** L'han _____ (*incloure*) a la llista de morosos i n'està ben avergonyit.
- d)** Ells es vanen que _____ (*pressentir*) el futur.
- e)** Volia que li _____ (*donar*) un cop de mà, però no ho vaig fer.

3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. [0,5 punts]

Tenia una actitud més aviat negativa. Tot li semblava malament. Però afortunadament li canvià el caràcter. Va esdevenir una persona compassiva i condescendent, que s'adreçava a tothom amb amabilitat.

3.5. Completeu les oracions següents amb els substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** Aquesta noia té els ulls _____ i els cabells rossos. (*blau*)
- b)** De tant caminar, li han quedat els peus _____. (*sang*)
- c)** És una persona molt simpàtica i a més té una rialla _____. (*encomanar*)
- d)** L'_____ de la plaça es farà durant els mesos de juliol i agost. (*quitrà*)
- e)** No paraven de cridar i estaven tan _____ que no feien cas de res. (*joc*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans